

Ζωτική Θεάτρου

Οι «Φοίνισσες» του Εϋριπίδη

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΟ ΩΔΕΙΟ ΗΡΩΔΟΥ

Ο λόγος. Αυτός ήταν ο κυρίαρχος στην παράστασι που έδωσε χθές βράδυ το Έθνικό Θέατρο στο Ωδείο Ηρώδου με τις «Φοίνισσες» του Εϋριπίδη. Σ' αυτόν, όρθιά, έρριξε το κέντρο βάρους της σκηνοθετικής του φροντίδας ο Άλέξης Μινωτής, αυτή ήταν η μεγάλη του επιτυχία, η επιτυχία όλης της παραστάσεως. Άκούσθηκε επί τέλους καθαρά και ξεστερα ο τραγικός λόγος του Εϋριπίδη να διδάσκη το δίκαιο και την ισότητα για το γενικό και το ατομικό καλό. Συνετή θυήκε από το στόμα της Κατίνας Παξινοῦ ή φωνή της μάννας Ίοκάστης καθώς προσπαθούσε να συμφιλιώση τὰ δυο ἀδελφια και ν' αποτρέψη τὸ χασμὸ πὸν θά 'φερνε ή ἀμάχη γιά τὰ σκῆπτρα τῆς

Ἡ Κατίνα Παξινοῦ καὶ ἡ Ἄννα Συνοδινού σὲ μιὰ σκηνή ἀπὸ τὶς «Φοίνισσες»

ἐξουσίας, πὸν παράνομα ὁ ἓνας κρατοῦσε, κι' ἴδια ἄνομα ὁ ἄλλος ξένους ξεσῆκωνε γιά νὰ τ' ἀποκτήσῃ.

Συνεπικουρῇ στὸ λόγο ἔρχεται ἡ δράση πὸν γεμίζει τὴν Εϋριπίδεια τραγωδία, νὰ δείξῃ πόσες καὶ ποιῆς συμφορὲς φρικτὲς σωρεῖ ἡ ἀδελφομαχία. Ὅρθα τὴν τοποθέτησε καὶ τὴν παρουσίασε με τὴν κίνησι καὶ τὴν ἀνέλιξί της, ὁ σκηνοθέτης.

Συνεπτικό, ἂν ἐπιτρέπεται ἡ λέξι, μεταξύ τους δεσμὸ ἀποτέλεσε ἡ μουσική τοῦ Μίκη Θεοδωράκη. Κρίμα πὸν δὲν καλοῦνται στὶς παραστάσεις ἀρχαίου δράματος καὶ οἱ μουσικοκριτικοί, μιὰ πὸν ἡ μουσική ἦταν καὶ «ἱναὶ κύριο στὸ χεῖρό του. Ἄς ἐπιτραπεί γι' αὐτὸ σ' ἓνα μὴ εἰδι-

κό, νὰ πεί ἀπλᾶ πόσο τοῦ ἀρεσε. Τὴν ἄκουσε νὰ ξετυλίγεται ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος σὲ μιὰ καὶ τὴν αὐτὴ, λεπτὴ καὶ μελωδικὴ γραμμὴ. Καὶ γραμμὴ ἐλληνική. Μὲ ἐνσωματωμένους μέσα τῆς σκοποὺς καὶ ρυθμοὺς δημοτικῶν τραγουδιῶν. Χωρὶς καμμιὰν ἀντίφασχ πρὸς τὸν ἀρχαῖο λόγο. Σὲ πλήρη συνάρτηση μαζί του. Ὅποιος δέχεται, ὅπως ὑποστηρίζει καὶ ὁ Γεράσιμος Σπαταλάς, ὅτι ἡ ἀρχαία χρονικὴ στιχουργία βρίσκει τὴ συνέχειά της στὴν τονικὴ λαϊκὴ ποίηση κι' ὅτι οἱ σύγχρονες λαϊκὲς μελωδίες ἄλκουν τὴν καταγωγὴ τους ἀπὸ τὴν ἀρχαία μελική, δὲ μπορεῖ παρά νὰ βρεῖ στὴ μουσική αὐτὴ τοῦ Θεοδωράκη, ἔμπραχτη ἐπικύρωση γιά τὴν ἀποψὲ του.

Ἀναφέραμε τὸν Σπαταλά. Καὶ πρέπει νὰ σημειώσουμε πόσο ποιητικὰ καὶ θεατρικὰ μαζί ἀκούσθηκε ἡ μετάφρασή του. Κι' ἀσφαλῶς βοήθησε στὴν καλὴ προφορὰ τοῦ λόγου. Ἔτσι, ὥστε καὶ τὰ χορικὰ νὰ μὴ πηγαινοῦν, ὅπως ἄλλοτε, χαμένα. Πολὺ βοήθησε σ' αὐτὸ ἡ προφώνηση καὶ ἡ ἀντιφώνηση ἀπὸ τὶς κορυφαῖες καὶ ἀπὸ τὸ χορὸ, πὸν ἐπιτυχημένα συνδύασε ὁ σκηνοθέτης.

Λιτὴ καὶ ἀπλὴ, ὁμοιογενὴς καὶ ἐκφραστικὴ ἡ κίνησι τοῦ χοροῦ, πρέπει νὰ καταγραφεῖ στὸ χορογραφικὸ ἐνεργητικὸ τῆς Μαρίας Χόρς. Καὶ ὠραῖα τὰ κοστούμια τοῦ κ. Ἄ. Φωκά.

Εἶπαμε τόσα, καὶ παρὰ λίγο νὰ ξεχάσουμε τοὺς καλοὺς ἡθοποιούς, πὸν τόσο συντέλεσαν στὴν ἐπιτυχία. Πόσο θαυμάσια σαν ἀπὸ τὸ βάθος τῆς συμφορᾶς τοῦ Οἰδίποδα θγαλμένη ἦταν ἡ φωνὴ τοῦ Μινωτῆ. Καὶ πόσο ἱερατικὰ ἐπιδλητικὴ τοῦ Γιάννη Ἀποστολίδη με τὴν θαυμάσια μάσκα καὶ κίνησι τῶν ματιῶν καὶ τῶν χειρῶν τοῦ Τειρεσία. Μιὰ Ἀντιγόνη, ἀποφασιστικὴ καὶ ἡρωικὴ, ἀλλὰ δίχως σκληράδα, τρυφερὴ καὶ συγκινητικὴ ἦταν ἡ Ἄννα Συνοδινού. Καλὸς καὶ συγκρατημένος ὁ Θάνος Κωτσόπουλος ὡς Κρέων. Ξεχώρισαν ἐπίσης ὁ Νίκος Κάζης ὡς Πολυνείκης, ὁ Βασίλης Κανάκης καὶ ὁ Νίκος Παπακωνσταντίνου με τὴν παραστατικὴ ἀφήγησή τους ὡς ἄγγελοι. Τὰ ὁμοιώματα τῶν νεκρῶν μπορούσαν νὰ εἶναι σκεπασμένα, ὥστε νὰ μὴ φαίνονται τὰ ἀντιστθητικὰ προσωπεῖα πὸν φεύτιζαν τὴ συγκίνηση ἀπὸ τὸ βρηνητικὸ πάνω τους χᾶδι τῶν ζωντανῶν. Γενικὰ ὅμως ἡ παράστασι ἦταν τεχνικὰ δεμένη, κάλυπτε τὶς χαλαρότητες τοῦ περιεχομένου καὶ τὸ ζωντάνευε.

ΜΠΑΜΠΗΣ Δ. ΚΛΑΡΑΣ